

Pacalleveskről a sarkokon

[2011. április]

A költő visszatérése – ez a címe Daniel Cristea-Enache kétrészes cikkének, amelyet Ion Mureșan cartea Alcool (Alkoholkönyv) című kötetéről közölt az Observator cultural február 17–23., illetve február 24.–március 2-i számában, s amelyben egy nagy költő visszatérését ünnepli, és megígéri, „meghosszabbítom az Alkoholkönyvvel való találkozást, Ion Mureșan egész költői életművéről írok egy tanulmányt.”

Az idézett versek valóban gyönyörűek, a kötet tényleg kiemelkedőnek tűnik, bár a szerzőben némi személyes indulatok buzoghatnak, hiszen ilyeneket vet papírra: „... szomorúan látom, hány kritikus, aki minden kiadói kézimunkát megdicsér, szalasztotta most el a találkozást egy jelentős kortárs költő jelentős kötetével”.

Az indulatot a 22 mellékletében, a Kulturális Bukarestben látjuk kicsapni. Ennek február 22-i számában Daniel Cristea-Enache hosszú, olykor pamfletbe hajló esszéjét közöl A nagy költészet és a középszerű költészet címmel. Részben kíváncsian, részben rémülten lapozok fel egy olyan szöveget, amely efféle címre hallgat. Ki tudja, mi a nagy költészet?! Másfelől viszont: ki nem szeretné tudni? És a szerző ad is néhány támpontot: „A nagy költészet struktúrával rendelkezik, legyen az bár zárt vagy nyitott. (...) A nagy költészet minden olvasással gazdagodik. (...) A nagy költészet összetéveszthetetlen. (...) A nagy költészet azért nagy költészet, mert nemcsak megízleled, hanem meg is érted. (...) A nagy költészetnek van egy csalókán-megnyugtató hangulata.” Érdekes; bár mennyire olajos már az első szempont is! Milyen az a struktúra vajon?!

De érdekes kétségtelenül. Kár, hogy Cristea-Enache egy szerinte középszerű költőre, Teodor Dună-ra pazarolja a gondolatait. Ilyenkor érzi az ember, itt arról van szó tulajdonképpen, ami egy szerkesztőségben, egy kocsmában, egy sarkon, egy aluljáróban történt Teodor Dună és Daniel Cristea-Enache között. Ámbár ez az irodalmi élet: amikor a sarkokon irodalomról veszekszünk. Vagy a pacalleves receptjéről, de verssorokat vágva egymás fejéhez.

Daniel Cristea-Enache egyébként az egyik legjobb kulturális moderátor is egyben – Literatura de azi (Kortárs irodalom) című műsorában higgadtan, intelligensen, tájékozottan beszélget az alkotókkal, s egyáltalán nem „törleszt”, mint a fentebb idézett cikkekben. Nem olyan rendszerezett, mint Horia-Roman Patapievici az Înapoii argument (Vissza az érveléshez) című műsorban, de nem is olyan közbevágós, mint Eugenia Vodă a Profikban, amiről már beszéltem ebben a rovatban.

Nos, február 14-én Daniel Cristea-Enache egyik vendége a szokásos kettő közül Markó Béla volt, akivel a költő román kötete bemutatóján ismerkedett meg. Jó és szomorú beszélgetést láhattunk: Markó pontosan érezte, mit mondhat, miről beszélhet, milyen neveket sorolhat, a kérdező pedig alkalmazkodott az interjúalany belátásaihoz. Éppen ezért nevezem szomorúnak a műsort: ismét kiderült, mennyire nem lehet Székely Jánosról beszélni, s mennyire még mindig csak Petőfiről lehet. Pedig Paul Drumaru révén, aki Markó könyvét is fordította, a kortárs magyar költészet színe-java olvasható románul (vö. a Transland című válogatást – Kriterion, Buk., 1999.). Egyelőre úgy tűnik, majdnem hiába, mondaná egy pesszimista. Mi azonban előrenyújtjuk orrunk zászlórúdját, és hűvös tekintettel szavaljuk: majd-nem hi-á-ba.

Kategoria: Szemle

Denumire autor: Demény Péter

Látó Szépirodalmi Folyóirat